

δὲ ὁ θεὸς ἐμνημόνευσεν αὐτῆς ἐν τῇ ἀπεράντῳ Ἐγκυκλοπαιδίᾳ τῶν κατὰ τὴν φύσιν. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἔρχονται καιροὶ καθ' οὓς οὔτε ἡ φρόνησις, οὔτε ἡ ἀρετὴ τῶν μετριοπαθῶν καὶ τῶν σοφῶν ἰσχύουσι, καὶ ὅτι ὁ ἀσθενὴς, ὅπως σωθῇ, ἔχει ἀνάγκην θαύματος ἢ νέας τινὸς δημιουργικῆς δυνάμεως. Παράδειγμα ἡ κατάστασις τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλλάδος.

ΜΙΣ ΧΟΛΙΓΚΦΟΡΘ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλ. 467.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Πολλὰ ἐβδομάδες παρήλθον καὶ δὲν εἶδον πλέον τὴν Μαργαρίταν Λεονάρδ, ἐκτὸς τῆς στιγμιαίας συναντήσεώς μας ἐπὶ τῆς χιόνος τὴν πρωΐαν τῆς ἀφίξεώς της. Ἡ Κ. Χολιγκφορθ, ἥτις οὐδέποτε ἐπισκέπτετο ἄλλας οἰκίας ἐκτὸς τῶν πτωχικῶν τοῦ κτήματος, ἦλθε μετ' ἐμοῦ κατὰ πρόσκλησιν τῆς Κ. Χίλλ, νὰ κάμῃ πρωΐνῃν ἐπίσκεψιν εἰς τὸν πύργον. Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην οὐδεμίαν Μίς Λεονάρδ εἶδον· ἡ ὑπηρετίς τὴν ὁποίαν ἐστειλαν νὰ τὴν ζητήσῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐπανῆλθε λέγουσα ὅτι θὰ ὑπῆγεν εἰς τὸν περίπατον διότι δὲν ἦτο ἐκεῖ· ὅθεν ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν ἑπαυλιν μὴ ἰδοῦσαι αὐτήν.

Ὅτε πάλιν ἡ Κ. Χίλλ ἦλθεν ὅπως ἀνταποδώσῃ τὴν ἐπίσκεψιν, ἡ Κ. Λεονάρδ δὲν ἐσυντρόφευσεν αὐτήν, διότι ἦτο κληνῆρης πάσχουσα ἀπὸ κρυολόγημα. Τὰ κοράσις τὰ ὁποῖα ἤλπιζον νὰ ἴδωσι τέλος τὴν ἡρώϊδα των κατελυπήθησαν.

Οὕτω παρήρχοντο αἱ ἡμέραι ἕως ὅτου ἔτυχε νὰ ὑπάγω νὰ διαμείνω εἰς τὸν πύργον ἐπὶ τινα καιρόν. Εἶχον λάβει δύο ἢ τρεῖς προσκλήσεις τὰς ὁποίας ἀπέφυγα πάντοτε εὐρίσκουσα διαφόρους αἰτίαις διὰ νὰ μὴ τὰς δεχθῶ. Ἐπειδὴ ὅμως θὰ ἐφαίνετο ἄγενὲς νὰ τὰς ἀποποιῶμαι πλέον, ὑπῆγα.

Πόσον ὁ πύργος εἶχε μεταβληθῇ ἀπὸ τὰς ἡμέρας τῶν ἀναγνώσεών μας, ὅτε ὁ μονήρης καπνὸς ἀνῆρχετο ἀπὸ τὴν ἐστίαν τῆς Κ. Βεατύ. Τὰ βήματά μας ἐπὶ τῆς λιθίνης κλίμακος ἀντήχουν εἰς ὅλην τὴν ὑπεράνω στοάν. Ἡ αἶθουσα, ἥτις συνήθως ἐφαίνετο ἄλλοτε τόσον ἀπέραντος καὶ ψυχρὰ μετὰ τὰ ξηρὰ στολίσματά της τῶν προτομῶν καὶ τῶν συγγραμμάτων, ἐστολίζετο τώρα μετὰ ἄνθη ἐκ τοῦ κήπου καὶ ἐξωογονεῖτο ὑπὸ τοῦ λάμποντος πυρός. Ὁ γλυκὺς ψιθυρισμὸς τῆς εὐδαιμονίας ἠκούετο καθ' ὅλον τὸν οἶκον ὡς ἂν ἡ πολυτέλεια περιήρχετο αὐτὸν μετὰ βελούδινα σενδάλιά της, δίδουσα διατρυφὰς διὰ τῆς ἀρμονικῆς φωνῆς της καὶ διαχέουσα ἀρωματικὴν πνοὴν εἰς ὅλας τὰς γωνίας. Ἡ παρουσία τῆς

ζωῆς ἐπενήργησεν ἐπὶ τῶν ὥρχίων ξύλων καὶ λίθων τῶν δωματίων καὶ μετέβαλε αὐτοὺς εἰς αἰκιακοὺς θεοὺς. Τὸ πῦρ ἔλαμπεν εἰς ἅπαντας τοὺς θαλάμους ἀναδεικνύον τῶν πολυελαίων τοὺς χρωματισμένους ὑέλους καὶ τὰ πολύτιμα παραπετάσματα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὠχροῦ φωτὸς τῆς χειμερινῆς μωστμβόριας. Ἀγνοῶ πῶς ἔφθασα τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μου εἰς τὸν πύργον ἐνωρίτερον τῆς ὥρας καθ' ἣν με περιέμενον. Ἐμαθα μετὰ ταῦτα, κατὰ τύχην, ὅτι με περιέμενον εἰς τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, ἐνῶ ἐγὼ εἶχον ἐννοήσῃ ὅτι ἐπεθύμουν νὰ ὑπάγω τὸ πρωῒ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Μαργαρίτα καὶ ἐγὼ νὰ διέλθωμεν ὁμοῦ ὥρας τινὰς ἡσυχούς ὅπως ἀνανεώσωμεν τὴν παλαιάν μας γνωριμίαν, πρὶν ἀναμιχθῶμεν με τοὺς ἄλλους προσκεκλημένους τοὺς διαμένοντας εἰς τὸν πύργον.

Ἡ Κ. Χίλλ ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων ὁ τρόπος σὲ κάμνει νὰ πιστεύσῃς ὅτι ἂν τοῖς ἀρνηθῇς τὴν ἐπιθυμίαν των τῆς ὥρας ἐκείνης θὰ καταστρέψῃς ἀναμφιβόλως τὴν εἰρήνην των, ἀλλ' οἵτινες πιθανῶς λησμονοῦσι τὴν αἰτίαν των καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐνόσω ἀκόμη σὺ σκέπτεσαι αὐτήν καὶ ἀναγκάζεις τὸν ἑαυτὸν σου νὰ συμμορφωθῇ με αὐτήν. Τὸ λάθος τῆς ὥρας τῆς ἀφίξεώς μου ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν μικρῶν συγχύσεων αἵτινες φαίνονται τοσοῦτον μηδαμιναί, ὥστε δὲν ἀξίζουσιν τὸν κόπον νὰ τὰς ἐξετάσῃ τις. Ἀλλ' ἦτο λάθος τὸ ὁποῖον με ἐπροξένησε μηνῶν ἀπερίγραπτον ὀδύνην.

Ἡ ἰδέα τῆς ἐπισκέψεως ταύτης ὑπῆρξε πάντοτε εἰς ἐμὲ δυσάρεστος· ἀλλ' ἀποφασίσασα νὰ ὑπάγω, ἔκρινα καλλίτερον νὰ φανῶ φιλικὴ χάριν τοῦ Ἰωάννου. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀπεχαιρέτισα τὰς τρεῖς ἐκείνας αἵτινες ἦσαν ἤδη μήτηρ καὶ ἀδελφαί μου καὶ ὑπῆγα διὰ τοῦ δάσους εἰς τὸν πύργον. Ὁ Ἰωάννης ἐμελλε νὰ γευθῇ με τοὺς Χίλλ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὥστε θὰ τὸν ἐβλεπα τὸ ἑσπέρας. Τὰ φορέματά μου ἐστάλησαν πρὸ ἐμοῦ τὴν πρωΐαν. Ἦτο πολὺ ἀνόητον νὰ λυπῶμαι τόσον διότι ἐγκατέλειπα τὴν ἑπαυλιν διὰ νὰ ὑπάγω νὰ διατρίψω ἡμέρας τινὰς εἰς λαμπρὸν οἶκον, ὅπου ὁ καιρὸς θὰ παρήρχετο εἰς ἑορτὰς καὶ διατρεδάσεις. Ἄλλοτε θὰ ἦτο διαφορετικά. Ἀλλ' ἡ ἑπαυλις με τοὺς ἐργατικούς κατοίκους της, μετὰ τὰς πεπαλαιωμένας γωνίας της, μετὰ τὰς ἀγροίκους θέας της καὶ με τοὺς ἀπλοῦς ἤχους, παραδόξως καὶ γλυκύτατα ἦρκει εἰς ὅλας τὰς ἐπιθυμίας τῆς ζωῆς μου.

Ἐφθασα εἰς τὸν πύργον διὰ τῶν κήπων· ἡ Κ. Χίλλ ἦτο εἰς περίπατον ἐφ' ἀμάξης μετὰ τινος τῶν προσκεκλημένων καθὼς καὶ ὁ Κ. Χίλλ· ὑπηρετίς δὲ ὑπῆγε νὰ εὔρῃ τὴν Μίς Λεονάρδ, ἐνῶ με ὠδήγησαν εἰς τὸ δωμάτιόν μου.

Ὅποιον δωμάτιον! Ἐμειδίσασα κατ' ἐμαυτὴν εὐροῦσα αὐτὸ τόσον μεγαλοπρεπές, διότι βεβαίως εἰ-

χον κοιμηθῇ ἄλλοτε εἰς ἐπίσης ὥραιον. Ἀλλὰ τελευταῖον εἶχον λησμονήσαι πόσον μέγας εἶναι ὁ κατάλογος τῶν ἀναγκῶν τοῦ πλούτου, καὶ εἶχον μάθει νὰ ζῷ ἄνευ βελουδίνου ἀνακλίντρου πλησίον τῆς ἐστίας τοῦ θαλάμου τοῦ ὕπνου μου, ἄνευ λυχνιῶν ἐπὶ τῆς ἐστίας καὶ μεγάλων κατόπτρων πανταχόθεν τοῦ δωματίου, τὰ ὅποια μὲ ἐκκινῶν νὰ νομίζω ὅτι ἡμιδωδεκάς αὐθαδῶν νεανίδων μὲ παρετῆρει ἀδιακόπως καὶ περιεγέλα τὰς κινήσεις μου. Εἶχον συνηθίσει νὰ ἀκούω τὰ βήματά μου ἀντηχοῦντα ἐπὶ τῶν καλῶς κηρωμένων σανίδων τοῦ ἀπλοῦ δωματίου μου, καὶ νὰ βλέπω τὸ θάσος καὶ τοὺς ἀγροὺς διὰ τοῦ λεπτοῦ ἐκ λευκοῦ διμήτου παραπετάσματος τοῦ παραθύρου μου. Εἰς τὸν πύργον εἶχον μεγαλοπρεπῆ παραπετάσματα καὶ τάπητας ἐμποδίζοντας τὸν ἥχον καὶ ἀφαιροῦντας τὸ φῶς. Ἡ ἔπαυλις ἦτο ἡ ἰδανικὴ μου οἰκία· ὅθεν τὸ δωμάτιόν μου τῆς ἐπαύλεως ἦτο τὸ ἰδανικόν μου δωμάτιον, καὶ ὅλαι αἱ ἀναπαύσεις τὰς ὁποίας εὔρον εἰς τὸν θάλαμόν μου τοῦ πύργου μοὶ ἦσαν πληκτικαὶ καὶ γελοῖαι.

Ἡ Μίς Λεονάρδ δὲν ἦλθεν εἰς συνάντησίν μου· ἴσως εἶχεν ἐξέλθει. Ἐνόησα ὅτι εἶχε συμβῇ παρεξήγησις περὶ τῆς ὥρας καὶ ἡσύχασα. Ἀπεποιήθην τὰς ὑπηρεσίας τῆς θαλαμηπόλου, ἤνοιξα τὰ κιβώτιά μου καὶ ἐκβαλοῦσα τὸ φόρεμα μου τοῦ γεύματος τὸ ἔθεσα ἐπὶ τῆς κλίνης. Μετὰ ταῦτα μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμω ἐκάθισα ὅπως ἀναπαυθῶ.

Βλέπουσα δὲ τὸ παχὺ ἀνάκλιντρον, ἐπὶ τῶν προσκεφάλων τοῦ ὁποίου ἐλαμπύριζεν ἡ λάμψις τοῦ πυρός, ἐσυλλογίσθην·

— Ἐπειδὴ δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ ἔχωμεν βελούδινα ἀνάκλιντρα εἰς τὴν ἔπαυλιν, εἶναι καλλίτερον νὰ περιφρονήσω τοιαύτας περιττὰς πολυτελείας.

Λαβοῦσα δὲ ξηρὸν κάθισμα ἐκάθισα βρεβάζουσα πρὸ τοῦ πυρός. Πλὴν μετὰ μικρὸν ἐδαρύνθην, διότι δὲν ἔδυνάμην νὰ συλλογίζωμαι καὶ νὰ μὴν ἔχω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὰς συνήθεις μου ἀπορίας καὶ τὰ προκισθήματα, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ λησμονῶ διὰ νὰ φερθῶ εὐπρεπῶς ἐν τῷ πύργῳ. Ἦνοιξα λοιπὸν τὴν θύραν μου καὶ παρετῆρησα περὶ ἐμέ. Ἐγνώριζα κάλλιστα τὸν πύργον ἐκεῖνον, ἀλλὰ δὲν ἤθελα νὰ μὲ συναντήσωσι πλανωμένην πρὶν ἢ μὲ ὑποδεχθῶσιν οἱ ξενίζοντές με. Τὴν δυσκολίαν ταύτην ὅμως ὑπερενίκησεν ἡ πλῆθξ μου, καὶ μετ' ὀλίγον εὑρέθην εἰς τὴν στοάν, ὅπου ἐκρέμαντο αἱ εἰκόνες καὶ ἦσαν τοποθετημένα τὰ ἀξιοπερίεργα, ὅπου καθίσματα ἦσαν παρατεταγμένα διὰ νὰ καθῶνται τις, καὶ παραπετάσματα ἐμπόδιζον τὰ βεῦματά τοῦ ἀέρος, καὶ ὅπου τὸ φῶς τὸ καταβαίνειν ἐκ τῆς ὀροφῆς ἐπιπτε γλυκὺ ἐπὶ τοῦ ἱππότου τοῦ φέροντος πανοπλίαν, ὅστις ἵστατο εἰς τὴν ἄκραν τῆς στοᾶς πλησίον στενῆς κλίμακος ἀγούσης εἰς

τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς οἰκίας. Ὁ ἱππότης οὗτος ἦτο παλαιὸς μου φίλος. Ἡ Μόψι ἠγάπα πολὺ τὴν γωνίαν ἣτις ἐσχηματίζετο ὑπὸ τοῦ τοίχου ὀπισθεν τοῦ, καὶ τὰς ἡμέρας τῶν ἀναγνώσεών μας εἰς τὸν πύργον εἶχε σύρει ἐκεῖ μέγα καὶ ἀναπαυτικὸν θρανίον καὶ τὸ ἔθεσε πλησίον τῆς κλίμακος.

Ἐκάθισα εἰς τὸ θρανίον τῆς Μόψι καὶ ἐξέβαλα μικρὸν βιβλίον ἀπὸ τοῦ θυλάκιόν μου. Ἐντὸς αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης εἶχεν ἀντιγράψει δι' ἐμέ γλυκεῖς τινὰς στίχους τοὺς ὁποίους ἠγάπων καὶ ἐγὼ καὶ ἐκεῖνος· ἐπειδὴ δὲ μοὶ ἐφαίνετο ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐδοξάζοντο ἀρκούντως τὸ γράψιμον καὶ ὁ γράψας αὐτοὺς, ἐζωγράφισα εἰς τὸ περιθώριόν των ἀραβικὸν σχέδιον τῆς φαντασίας μου μὲ χρώματα καὶ χρυσόν. Ἐστρεψα τὰ φύλλα ἀλλοφρονοῦσα. Μετὰ μικρὸν δὲ ἤκουσα βήματα κατερχόμενα τὴν στοάν καὶ φωνὰς πλησιαζούσας με.

Ἢλπιζα ὅτι ὁποῖοι δὴποτε καὶ ἂν ἦσαν οἱ συνομιλοῦντες θὰ διήρχοντο χωρὶς νὰ μὲ ἴδωσι· δὲν ἐπεθύμουν νὰ μὲ συναντήσωσι ξένοι ὀπισθεν τοῦ παραπετάσματος καὶ νὰ μὲ βλέπωσι περιέργως ἀποροῦντες ποία ἦμην. Πλὴν οἱ περιδιαβάζοντες ἐπλησίασαν συνομιλοῦντες πάντοτε χαμηλῇ τῇ φωνῇ καὶ μετὰ ζέσεως, ὁ δὲ ἦχος τῶν φωνῶν των μὲ ἔκαμε νὰ ἀναπηδήσω μετ' ἀπορίας. Φθάσκντες εἰς τὴν ἄκραν τῆς στοᾶς ἐσταμάτησαν ὡς ἄνθρωποι σταματοῦντες εἰς τὸν περίπατόν των πρὶν ἐπιστρέψωσι. Μοὶ ἐφάνη δὲ ὅτι ἡ καρδίκα μου ἐσταμάτησε μετ' αὐτῶν καὶ ὅτι τὸ αἷμά μου ἐπάγωσε, διότι οἱ συνομιλοῦντες ἦσαν ἡ Μαργαρίτα Λεονάρδ καὶ ὁ Ἰωάννης Χόλιγκφορθ' ἡ δὲ συνομιλία των ἦτο ἡ ἐξῆς·

— Νομίζω ὅτι δὲν εἶσαι ἐπιεικής, Ἰωάννη, ἔλεγεν ἡ Μαργαρίτα ὁμιλοῦσα περιλύπως ὡς ἂν ἐκλαίει. Σὲ παρακαλῶ μόνον νὰ μὴ μὲ βιάσῃς, νὰ μὲ δώσῃς καιρὸν· καὶ σὺ παραπονεῖσαι ὡς ἂν σὲ ἤρνῃθην τί.

— Δὲν ἐννοῶ διατί ζητεῖς καιρὸν, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης· ἂν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μὲ εἶπες εἶναι ἀληθές, ἂν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὑπεσχέθῃς τὸ ὑπεσχέθῃς εἰλικρινῶς, δὲν ἠξεύρω διατί ἀργοπορεῖς νὰ γνωστοποιήσῃς τὰ πάντα.

— Οὐδὲ ἐγὼ ἐννοῶ διατί ἐπιθυμεῖς νὰ βιασθῶ, εἶπεν ἡ Μαργαρίτα. Ἡ ἀγγελία θὰ εἶναι ἀρκετὰ ἄδυνηρά ὅταν θὰ γίνῃ. Ἐσυλλογίσθης ποτέ σου τί θὰ εἴπῃ ἡ Σοφία;

— Ἡ Σοφία! Ὁ Θεὸς νὰ τὴν εὐλογήσῃ! ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης ἐνθέρμως. Γλυκεῖα ψυχὴ ἄνευ ἐγωΐσμου! Θὰ τὴν κάμῃ μεγίστην ἐντύπωσιν, ἀλλὰ θὰ τὸ λησμονήσῃ. Ἐνόσω ὅμως τὸ μυστηριώδες τοῦτο ἐξακολουθεῖ, οἱ ὀφθαλμοί της μὲ ἐλέγχουν ἀδιακόπως. Ἡ θέσις μου εἶναι ἀφόρητος. Ἄν δὲν ὁμιλήσῃς γρήγορα θὰ ἀθετήσω τὴν ὑπόσχεσίν μου καὶ θὰ τὴν φωτίσω περὶ πάντων.

— Όχι, όχι, όχι! ανέκραζεν ἡ Μαργαρίτα μετὰ πάθους. Δὲν ὑπαπτεύεται τίποτε καὶ δύνασαι νὰ τὴν ἀφήσης νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον ἀκόμη. Δὲν θὰ τὸ πάρῃ τόσον ἡσυχὰ ὅσον νομίζεις. Ὅλοι θὰ μὲ κατακρίνουν καὶ γνωρίζω ὅτι τὸ ἀξιζῶ. Λυπήσου με, Ἰωάννη, ἐπρόθεσε μὲ φωνὴν περίλυπον, πλὴν πρὸς Θεοῦ ἄφες νὰ σκεφθῶ μόνη μου ὀλίγον ἀκόμη καιρὸν.

— Ἄς εἶναι λοιπὸν σὲ δίδω ἀκόμη ὀλίγον καιρὸν, ἀπεκρίθη μετὰ λύπης ὁ Ἰωάννης. Πρέπει ὅμως νὰ σὲ εἶπω ὅτι λυποῦμαι πολὺ βλέπων πόσον δύσκολος σὲ εἶναι ἡ ἀπόφασις αὕτη. Μεθ' ὅλα ὅσα συνέβησαν, μεθ' ὅλα τὰ ὅποια μὲ εἶπες, δὲν περιέμενα νὰ σὲ εὕρω τόσον ἀδύνατον καὶ ἐγωῖστήν.

— Εἶμαι καὶ ἀδύνατος καὶ ἐγωῖστής, εἶπεν ἡ Μαργαρίτα δακρύουσα, μὴ περιμένης νὰ μὲ εὕρῃ διαφορετικὴν. Προσπαθῶ νὰ γίνω καλλιτέρα· ἀλλ' ὅ,τι καὶ ἂν εἶμαι, Ἰωάννη, βεβαιώσου ὅτι σὲ ἀγαπῶ ὥς καὶ σὲ ἡγάπων ὅλους αὐτοῦ τοὺς χρόνους. Ἄφες με ὀλίγον καιρὸν καὶ θὰ κάμω ὅ,τι ἐπιθυμεῖς.

— Ἄς εἶναι λοιπὸν, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης, ἀλλ' ὀλίγον καιρὸν, ἐνθυμοῦ. Ταλαίπωρον, φίλτατόν μου κοράσιον! ἀπολεισθεῖσα Μαργαρίτα μου, τὴν ὁποίαν τόσον ἀπροσδοκῆτως ἀνευρίσκω.

Καὶ ἀμφοτέρω ἀπῆλθον ἀπὸ τὴν σκάν συνομιλοῦντες ἕως ὅτου καὶ αἱ φωναὶ καὶ τὰ βήματά των δὲν ἤκούοντο πλέον. Τὸ πυκνὸν καὶ ὠχρὸν φῶς τῆς ἡμέρας ἐσβέσθη ἐντοσούτω εἰς τὴν στοάν, καὶ ἦτο σχεδὸν ἐντελὲς σκότος ὅπισθεν τοῦ παρκαπετάσματος ὅπου εὕρισκόμεν. Τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐνύκτωνεν εἰς τὰς τέσσαρας, μόλις δὲ ἀφ' οὗ ὁ κώδων ὅπως ἐνδυθώμεν διὰ τὸ γεῦμα ἐκρούσθη, περὶ τὴν ἐβδόμην ὥραν, διέβην ψηλαφοῦσα τὴν στοάν καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ἄγνωστί ἕκαστα κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο. Χορὸς φωνῶν ἐψιθόριζεν εἰς τὴν κλίμακα προερχόμενος ἀπὸ πληθὸς φαιδρῶν κυριῶν πορευομένων εἰς τὰ δωμάτια των.

Ἡ Μίς Λεονάρδ ἐλθοῦσα εἰς τὸ πλούσιον καὶ θερμὸν δωμάτιόν μου μὲ ἐσοήθησε νὰ ἐνδυθῶ. Τῇ εἶπον, νομίζω, ὅτι ἐφθασα πολὺ ἐνωρίς καὶ ὅτι περιεπλυνώμεν εἰς τὸν πύργον. Διώρθωσε τὴν ζώνην μου καὶ ἔδασε τὰ σανδάλιά μου διότι τὰ δάκτυλά μου ἔτρεμον. Ἐκυψεν ἐπὶ τῶν ποδῶν μου μὲ τὸ λαμπρὸν πρόσωπον καὶ τὰς λευκὰς χεῖράς της. Νομίζω ὅτι ἐφόρει μαῦρον βελούδινον φόρεμα καὶ ἀδαμάντινον πόρπην, πλὴν δὲν εἶμαι βεβαία. Ἡ γοητεία τῆς ὠραιότητος ὑπερέβαινε πάντα ταῦτα. Ἐνόσω κατεγίνετο μὲ τὸν εὐτρεπισμόν μου εἶδον καὶ τὰς δύο μας εἰς τὸν καθρέπτην, ἐκείνην τὴν ὁποίαν ὁ Ἰωάννης ἡγάπα ὀλόκληρα ἔτη, καὶ ἐμὲ ἡ ὁποία τὸν ἐγνώρισεν πρὸ ὀλίγων μόνον μηνῶν.

Ἐνόσω κατέβαινον τὴν κλίμακα μὲ τὴν Μαργα-

ρίταν ἔλεγον καθ' ἑαυτὴν ὅτι ἐκείνο τὸ ὅποιον εἶπεν ὁ Ἰωάννης ἦτο ἀληθές, ὅτι θὰ ἐλησμόνουν ἐπὶ τέλους. Ἡ αἴθουσα ἦτο πλήρης εὐθύμων ἀνθρώπων, καὶ ἡ πρώτη μου ἰδέα ὑπῆρξεν ὅτε εἶδαν περὶ ἐμὲ, ὅτι δὲν ἦτο ἄλλος ὅμοιος μὲ τὸν Ἰωάννην, καὶ οὐδεμία γυνὴ ὅμοια μὲ τὴν Μαργαρίταν. Διὰ τί ἐβρίσκῃ ἐμαυτὴν μεταξὺ των;

Ὅτε ὁ Ἰωάννης ἔλαβε τὴν χεῖρά μου μὲ τὸν αὐτὸν ἀρχαῖον ἐρωτικὸν τρόπον του, ἡσθάνθην τὸ πρῶτον κύμα τῆς ἀπελπισίας μου. «Θὰ λησμονήσω;» ἠρώτησα ἐμαυτήν, πλὴν τοῦτο μόνον εἶπον. Ὑπέθεσα ὅτι ὁ Ἰωάννης ἐκάθητο πλησίον τῆς Μαργαρίτας, ἀλλὰ δὲν εἶδον τὴν τράπεζαν τοῦ γεύματος οὐδὲ τοὺς παρκαθημένους εἰς αὐτήν. Οἱ προσκεκλημένοι ἐφκντάσθησαν ὅτι ἡμὴν συνεσταλμένη ἡ ὑπερήφανος καὶ δὲν μὲ ἐτάραζεν μὲ ἐμιλίας. Θάρυθος ἀντήχει εἰς τὰ ὦτά μου, τὸν ὅποιον παρωμοίαιζα μὲ θύελλαν εἰς ἰνδικὸν δάσος. Ὁλη μου ἡ ζωὴ ἔκειτο πρὸ ἐμοῦ ὡς στιγμὴ μελάνης ἐπὶ λευκῆς σελίδος. Διὰ τί νὰ γίνω αἰτία ταραχῆς καὶ νὰ φέρω κερδίαν πληγωμένην; Διὰ τί ἔμεινα ὀπίσω διὰ νὰ ἔλθω εἰς Χιλσβρό; Διὰ τί ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ μου δὲν μὲ ἔλαβον μετ' αὐτῶν νὰ ἀποθάνω καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὸν αὐτὸν πυρετὸν καὶ ταφῶ εἰς τὸν ἰνδικὸν τάφον των; Πλὴν πῶς ἡ Μαργαρίτα ἐγέλα! Ὁλην τὴν ἐσπέραν ἦτο τὸ λαμπρότερον, τὸ ὠραιότερον, τὸ πνευματωδέστερον πλάσμα τὸ ὅποιον διέδιδε τὴν εὐθυμίαν εἰς τὴν συναναστροφὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Τέκνα μου, ὅτε ἐκάθησα τὴν ἐσπέραν ἐκείνην πλησίον τοῦ θνήσκοντος πυρὸς τῆς ἐστίας μου εἰς τὸ δωμάτιόν μου τοῦ πύργου τοῦ Χιλσβρό ἐνῶ πάντες ἐκοιμῶντο, δὲν ὑπῆρχε πλάσμα δυστυχέστερον ἐμοῦ εἰς τὸν κόσμον. Ἐφύεθην ὅλην τὴν ἐσπέραν πολλὰ εὐπρεπῶς καὶ ἡσύχως, ἀποφεύγουσα τὸν Ἰωάννην, δεχομένη τὰς περιποιήσεις τῆς Μαργαρίτας, παρκατηροῦσα καὶ θαυμάζουσα αὐτήν μὲ εἶδος μελαγχολικῆς γοητείας. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι παρετήρησα ἀλλοφρονοῦσα ἐντὸς καθρέπτου κειμένου εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ δωματίου, τὸ λευκὸν καὶ σύννουον πρόσωπον νέας κόρης καθημένης πολλὰ ἡσύχως εἰς γωνίαν καὶ βυθισμένης εἰς λογισμοὺς καὶ θλίψιν. Ἀμφέβηλα ἂν ἦτο ἀσθενὴς ἡ δυστυχὴς· πλὴν μετὰ ταῦτα ἀνεκάλυψα κατὰ τύχην ὅτι ἐσκεπτόμην περὶ ἐμαυτῆς. Μικρὸν, ψυχρὸν μεῖδιμα ἦλθεν εἰς τὰ χεῖλη μου ὅτε ἀνεκάλυψα τοῦτο, ἀλλὰ καθόλου σχεδὸν δὲν ἠπόρησα ἰδοῦσα ἐμαυτὴν τοσοῦτον διαφορετικὴν ἀφ' ὅ,τι ὑπῆρξα ποτέ. Ὁ κόσμος μεταβλήθη, καὶ ἐγὼ μετ' αὐτοῦ, ἀπὸ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐγένετο σκότος εἰς τὴν στοάν. Ἡ Μαργαρίτα ἐψάλλεν καὶ οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐχειροκρότουσαν αὐτήν,

ἡ νεολαία ἐχάρεε καθὼς καὶ ἐκείνη· νέοι εὐγενεῖς παρουσιάσθησαν καὶ εἰς ἐμὲ, ἐγὼ δὲ εἶπον μὲ τὰ φοχρά μου χεῖλη «δὲν χορεύω». Ἰσθάνομην ἀγωνιώδη πῆσιν ἐπὶ τῶν αἰσθήσεών μου, προσερχομένην ἀπὸ τὸν ἥχον, τὸ φῶς, τὰ μῦρα. Ἐνόμιζα ὅτι ταῦτα μὲ ἔκκαμαν νὰ ὑποφέρω, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς καρδίας μου, ἥτις ἐφαίνετο ἡσυχωτάτη, ἀνῆρχετο ἐκ διαλειμμάτων ἡ ἐπανάληψις «θὰ τὸ λησμονήσω, θὰ τὸ λησμονήσω». Ὁ Ἰωάννης ἐλλῶν πρὸς ἐμὲ μὲ ἠρώτησεν ἑντρομος·

— Τί ἔχεις, Σοφία;

Ἐγὼ δὲ ἐψέθουσα «ἡ κεφαλή μου πονεῖ» καὶ ἀπεσύρθη ἐπισθεν παραπετάσματος.

— Σοφία, φιλότατη μου, εἰσαι ἀσθενής; ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰωάννης. Καὶ τότε ὁ καταρρέακτις τῆς πικρίας ἠνοιξεν ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Ἔως πότε ἐσκόπευε νὰ ψεύδεται μαζί μου τόσον σκληρῶς;

— Εἶμαι ἀσθενής, ἀπεκρίθην, πρέπει νὰ ὑπάγω νὰ κοιμηθῶ.

Ἐκεῖνος δὲ μὲ ἠκολούθησεν ἔξω τοῦ δωματίου, μὲ ἠρώτησεν ἀνησυχῶς τί εἶχον, μὲ ἐσκέπασε μὲ τὸ σάλιον, ἐσταμάτησεν εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης παραπεταμένων με ἕως ὅτου ἐγενόμην ἄφαντος· καὶ ταῦτα πάντα ὡς ἂν μὲ ἠγάπα ἀκόμη. Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸν θάλαμόν μου ἔσθεσα τὰ κηρία· ἡ ἐστία ἦτο τὸ μόνον φωτισμένον μέρος τοῦ μεγάλου σκοτεινοῦ δωματίου. Ἐβάδιζα δὲ ἄνω κάτω, συλλογίζομένη περὶ ὅλης τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς. Ἐφρανόμην ὅτι ὁ Ἰωάννης καὶ ἡ Μαργαρίτα συνητηθήσαν ἐνόσφ ἡμῶν ἀκόμη εἰς τὸ σχολεῖον, ὅτι συνέβη φιλονεικία μεταξὺ των, ὅτι μετὰ ταῦτα ἐπῆλθον αἱ δυστυχίαι τοῦ Ἰωάννου καὶ ὅτι δὲν εἶχον συναντηθῆ πλέον ἢ τὴν πρωτὴν ἐκείνην ἐπὶ τῆς χιόνης. Ἐγνώριζα τὴν ἱστορίαν τόσον καλῶς ὡς ἂν ἐτυπώθη ἐπιτηδεῖς ὑπὸ τοῦ πυρὸς εἰς τὸν τοίχον ὅπως τὴν ἀναγνώσω. Παρενέπεσα λοιπὸν ἐγὼ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐγενόμην ἐμπόδιον, ἐνῶ ὅλα τὰ παρελθόντα σφάλματά των ἐσυγχωρήθησαν καὶ ὅλα τὰ παλαιά των αἰσθήματα ἀνεωρώθησαν. Ἰστοτε ἀπεφάσισα νὰ μὴ ἐμποδίζω πλέον αὐτοὺς, ἀλλὰ νὰ ἀναχωρήσω ἀπὸ Χίλσβρό.

Πλησιάσασα εἰς τὸ πῦρ, ἐπεσώρευσα τὰ τελευταῖα ξύλα τῆς ἐστίας καὶ παρετήρουν αὐτὰ καίόμενα καὶ θνήσκοντα ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Δὲν ἔλεγα πλέον κατ' ἐμαυτὴν ὅτι θὰ παρηγορούμην. Ἐγνώριζα ὅτι δὲν θὰ ἀπέθνησκον ἐξ αἰτίας τούτου, οὔτε ὅτι θὰ παρεφρόνουν, οὐδὲ ὅτι θὰ ἐπραττόν τι ἐπιτήδειον νὰ δώσῃ ὕλην ὀμιλίας εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐγνώριζα ὅμως ὅτι καὶ ὑπῆρχεν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου θλίψις ἥτις θὰ κατέβαινε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν τάφον. Ἰσθάνομην ὅτι δὲν ἡμῶν νέα δυναμένη νὰ καταπνίξῃ τὴν ἀνάμνησιν ταύτην καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς

τὴν κοινωνίαν ὅπως ἀγαπηθῇ καὶ ἀγαπήσῃ ἐκ νέου. Ἐγνώριζα ὅτι ἡ ἀνοιξίς τῆς ζωῆς μου ἐμελλε νὰ τελειώσῃ εἰς χειμῶνα. Ἀνεμνήσθην τότε πῶς ἔστρεψα τὰ νῶτα εἰς ὅλον τὸν κόσμον τὸν ὅποιον ἐγνώριζα, μόνον καὶ μόνον διὰ ν' ἀκολουθήσω τὴν φίλην τῆς μητρός μου εἰς Χίλσβρό· πόσον ἠγάπησα ὅλους ἐκείνους, πῶς παρέδωκα ὅλην μου τὴν καρδίαν καὶ ὅλην μου τὴν πίστιν εἰς τὸν Ἰωάννην· πόσον ἐμπιστοσύνην τῷ ἔδειξα, πόσον εὐχαριστημένη, πόσον εὐτυχὴς ὑπῆρξα! Ἐπὶ τέλους ἡ καρδία μου ἐπληρώθη γλυκυτέρας θλίψεως καὶ ἔκλαυσα, ἔχουσα τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν χειρῶν μου, ἐκεῖ, πρὸ τῆς ἐστίας. Οὕτω δὲ κλαίουσα καὶ στενάζουσα ἀπεκοιμήθην καὶ ἐξύπνησα εἰς τὸ σκότος, περὶ τὴν πρωτὴν, τρέμουσα ἀπὸ τοῦ φόβου ὑπὸ τὸ λευκὸν φόρεμά μου.

Τὴν ἐπαύριον ἡμῶν ἀσθενὴς μὲ πυρετὸν ἡ δὲ Μαργαρίτα μὲ περιεποιήθη. Οὐδέποτε ὑπῆρξε νοσοκόμος τρυφερώτερα, καρτερικώτερα καὶ πλέον προσεκτικῇ. Δὲν ἡμῶν τοσοῦτον ἀσθενὴς ὥστε νὰ ἔχω ἀνάγκην διαρκοῦς ἐπαγρυπνήσεως, ἀλλ' ἐκείνη εὐρίσκετο πάντοτε πλησίον τῆς κλίνης μου, δίδουσά με ἱατρικὰ, προσφέρουσά με ὀρεκτικὰ ἐδέσματα, μετατοπίζουσα τὰ προσκέφαλά μου, ἀνεγείρουσα τὰ παραπετάσματα τόσον μόνον ὅσον νὰ φωτίζεται φαιδρῶς τὸ δωμάτιον, νὰ μὴ ὑποφέρωσι δὲ ὑπὸ τοῦ φωτὸς οἱ καταφλεγόμενοι ὀφθαλμοί μου. Οὐδὲ μίαν ὥραν συγκατετέθη ποτὲ ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ πλησίον μου. Ἡ Κ. Χίλλ, ἂν καὶ ἦτο καλὴ καὶ συμπαινετική, νομίζω ὅμως ὅτι δυσπρεπὴς διὰ τὴν ἐπιμονὴν τῆς Μαργαρίτας· ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι, ἦτο δὲ κυρία αἰσθανομένη εἰς ἄκρον τὰ χρέη τῆς φιλοξενίας. Πλὴν ἡ Μαργαρίτα ζωηρὰ καὶ νοστιμωτάτη, ἔσω καὶ παροργίζουσα αὐτήν, ἐγνώριζε κάλλιστα πῶς νὰ μεταχειρισθῇ τὴν θετὴν μητέρα της. Συνέβησαν μὲν φιλονεικίαι χαμηλῇ τῇ φωνῇ μεταξὺ των ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τὰς ὁποίας ἐγὼ, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα κλειστοὺς καὶ κειμένη ἐπὶ τῆς κλίνης ἐφαινόμην ὅτι δὲν ἤκουα, ἀλλ' ἡ Μαργαρίτα μετ' αὐτὰς ἐνηγκάλιζετο τὴν Κ. Χίλλ, τὴν ἐφίλει καὶ τὴν ἀπέστειλεν ἔξω τοῦ δωματίου. Καὶ ἡ Κ. Χίλλ ἦτο καλλίστη πρὸς ἐμὲ καὶ ἄφινε πάντοτε τὸ κυνάρειόν της ἐπὶ τῆς ψιάθου ἔξω τοῦ δωματίου μου ὁπότε μὲ ἐπεσκέπτετο, ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἦτο πλασμένη διὰ νὰ περιποιηται ἀσθενεῖς.

Ἡ Μαργαρίτα, μὲ τὴν γλυκεῖάν της φωνὴν καὶ μὲ τὸ ἐλαφρὸν βᾶδισμά της, ὡς ἀδελφὴ τοῦ ἐλέους, ἐκινεῖτο ἐντὸς τοῦ δωματίου μου φοροῦσα στακτερὸν μάλλινον φόρεμα· τὸ δὲ πρόσωπόν της ἦτο κατηφές καὶ τεθλιμμένον ἀλλὰ γλυκύτερον εἰπερ ποτέ. Εἶχε πλησίον της κἀνιστρον μὲ ἐργόχειρα καὶ βιβλίον ἐνόσφ ἐκάθητο παρὰ τὸ προσκέφαλον τῆς κλί-

νης μου, ἀλλ' ἔβλεπον ὅτι κατεγίνετο μόνον μὲ τοὺς λογισμοὺς της, τὰς χεῖρας ἔχουσα ἐσταυρωμένας ἀφελῶς ἐπὶ τῶν γονάτων της, καὶ βλέπουσα διὰ μακρυσμένου παραθύρου κειμένου εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δωματίου ὅθεν ἐφαίνετο μέρος τοῦ γυμνοῦ δάσους ὅπισθεν, τοῦ ὁποίου ἐκρύπτοντο αἱ ἐστῖαι τῆς ἐπαύλεως ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν κατοικούντων τὸν πύργον.

Δὲν ἦτο ἀνάγκη μαγείας ὅπως μαντεύσω τοὺς λογισμοὺς της. Ἐσυλλογίζετο τὸν Ἰωάννην καὶ πιθανῶς ὅσα συνέβησαν ἐκεῖ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. Ἐλυπεῖτο μὲν, ἀλλὰ μοὶ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε μεγίστην ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτόν, διότι οἱ ἀνῆσυχοὶ ὀφθαλμοὶ της οὐδεμίαν δυσἀρέσκειαν ἐξέφραζον· οὐδεμία πικρία ζηλοτυπίας ἐφαίνετο περὶ τὰ γλυκύτατα χεῖλη της. Ἀνεγίνωσκα ὅλην της τὴν διαγωγὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου της ὡς ἂν ἦτο τυπωμένη, ἔβλεπον τὴν ἀναλλοίωτον ἀγαθότητα, τὴν ἀδελφικὴν περιποίησιν, τὴν λύπην της. Ἡ γυναικεῖα καρδία της ἡσθάνετο τὸ ἀναπόφευκτον κακὸν τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ μὲ κάμῃ, ζυγίζουσα τὴν ἀγάπην μου πρὸς τὴν δύναμιν καὶ σταθερότητα τῆς ἰδικῆς της, καὶ λυπούμενη με μὲ λύπην μεγίστην, παραβάλλομένην πρὸς τὴν εὐτυχίαν τὴν ὁποίαν ἐμελλε ν' ἀπολαύσῃ διὰ παντός εἰς τὴν ζωὴν της.

Ἠκολούθουν πᾶσαν κίνησίν της μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἰωάννου καὶ μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἀνεκάλυπτον νέας καλλονὰς ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἡσθάνομην πόσον θὰ τὴν ἠγάπα. Ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ τῆς ἀπειλπισίας μου ἐπεθύμουν νὰ ἀποθάνω, ὅπως διαφύγω ἡσύχως ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς ἀγαθῆς μου ἀντιπάλου, ἀφίνουσα ἐλευθέραν εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐμελλε νὰ μὲ ἀποδιώξῃ. Πλὴν ἐνεκα τῶν περιποιήσεων της ἴαθην ἐντελῶς.

Οὐδέποτε ὑπῆρξε τοιαύτη νοσοκόμος, τοσοῦτον καλὴ, τρυφερὰ, ἀγαπητὸς φύλαξ κακῶς διατεθειμένης, νευρικῆς, ἀχαρίστου ἀσθενοῦς. Μετὰ πόσης ἀγάπης μὲ ἔσυρε πλησίον τῆς ἐστίας, πόσον ἀκαμάτως προσεπάθει νὰ μὲ διασκεδάσῃ μὲ τὸ φαιδρὸν πνεῦμα της, πόσον ἐλαφρῶς ἐπήγαινον καὶ ἤρχοντο οἱ πόδες της, πόσον χαριέντως καὶ ἐπιδεξίως μὲ ὑπηρέτουν αἱ χεῖρες της, εἶναι ἀδύνατον νὰ σᾶς περιγράψω τὸ ἥμισυ αὐτῶν, φίλτατά μου! Ἄν τὸ πρόσωπόν της συνωφρυνότο ἐνόςσῃ εἶχα τοὺς ὀφθαλμοὺς κλειστοὺς, μόλις ἐφαίνομην ἐξυπνοῦσα καὶ αἰσθανομένη, καὶ εὐθὺς ἔλαμπεν ἐκ νέου ζωηρὸν καὶ ἐξυπνον. Ἀπαξ ἡ δὲς μοὶ ἐφάνη ὅτι ἠπόρει διὰ τὴν κατῆφειάν μου, ὅτι ἠπόρει ἀγνοοῦσα ὅτι ἡ ὥρα μου εἶχεν ἤδη φθάσει καὶ ὅτι τὸ φορτίον τῆς θλίψεως τὸ ὁποῖον αὐτὴ μὲ εἶχε βαρύνει ἔκειτο ἤδη ἐπὶ τῶν ὤμων μου.

— Πάσχεις, φίλτάτη μου; μὲ ἠρώτα ἀμνη-

νοῦσα. Φοβοῦμαι μήπως ἦσαι χειρότερα ἢ ὅσον νομίζομεν.

Ἐγὼ δὲ ἀπεκρινόμην ψυχρῶς·

— Σὲ εὐχαριστῶ· ὑποφέρω ὀλίγον, ἀλλὰ θὰ παρέλθῃ. Εἶναι μόνον ἀδυναμία. Σὲ παρκακλῶ μὴ ταραττεσαι τόσον δι' ἐμέ.

Ἡ μόνη μου ἀπολογία ἦτο ὅτι ἡ καρδία μου συνετρίβετο, πλὴν τοῦτο δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸ ἐξηγήσω. Καὶ ὁμῶς ἦτο πάντοτε πιστὴ καὶ θελκτικὴ, δὲν προσεβάλλετο οὐδ' ἐψυχραίνετο. Ἦτο δύσκολος ἐργασία ἡ προσπάθειά μου νὰ τὴν μισήσω, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἐγκατέλειψα ἐπὶ τέλους.

Μίαν φορὰν ἐνῷ ἡ χεὶρ της ἐπλανᾶτο πλησίον ἤρπασα αὐτὴν, τὴν κατεφίλησα καὶ ἤρχισα νὰ κλαίω·

— Συγχώρησόν με, εἶπον· εἶσαι ἄγγελος, καὶ ἐγώ...

Ἐγὼ, ἡσθάνομην ὅτι ὑπῆρξα πολὺ κατωτέρα ἀγγέλου τὰς προλαβούσας ἡμέρας.

— Ταλαίπωρόν μου, μικρόν μου, φίλτατον κοράσιον! μὲ εἶπε, γονυπετήσασα πλησίον μου καὶ ἐναγκαλισθεῖσα με· τί πρέπει νὰ κάμωμεν διὰ νὰ σὲ δυναμώσωμεν;

« Μικρὸν » μὲ ἀπεκάλει, ἂν καὶ ἦμην τόσον ὑψηλὴ ὅσον καὶ ἐκείνη. Ἀνεγνώριζον τὴν ὑπεροχὴν της εἰς τὸ νὰ βιάζῃ τὴν ἀγάπην μου καὶ νὰ ἀποβάλλῃ πρὸς καιρὸν ἀπὸ τῆς καρδίας μου τὴν πικρίαν ἥτις ἦτο ὡς ὑπέρογκον βᾶρος. Στηρίζασα τὴν κεφαλὴν μου ἐπὶ τῶν ὤμων της ἔκλαυσα πικρῶς ἐπὶ πολλὴν ὥραν καὶ ἐν τῇ παραφορᾷ μου ἐφεύρηκα δικαιολογίας διὰ τὰ δάκρυά μου, ἀλλ' ἐντοσούτῳ ἔχυνα αὐτὰ καὶ ἡσθάνομην ὅτι μὲ ἀνεκούφιζον. Ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης δὲν ἐπάλαια πλέον πρὸς τὸ θέλητρόν της. Τὴν ἠγάπουν ἂν καὶ ἦτο αἰτία τῆς αἰωνίου δυστυχίας μου.

Αὐτὴ δὲ ἰδοῦσα ὅτι ἤρχισα νὰ τὴν ἀγαπῶ ὑπερευχαριστήθη, καὶ ἐγὼ ὡπισθοχώρησα παρατηρήσασα τὴν χαρὰν της. Ἐσκέπτετο βεβαίως ὅτι μετ' ὀλίγον ὅτε « θὰ παρηγορούμην » θὰ ἐγενόμεθα φίλοι. Καὶ ἀνετριχίασα μὲν σιωπῶσα, ἀλλ' ἐμειδίσα. Δὲν ἤθελα νὰ φαίνομαι κλαίουσα ὡς ἐγκαταλελειμένη νέα. Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ φανῶ δυνατὴ καὶ γενναία, καὶ νὰ πνίξω ἐντὸς ἐμαυτῆς ὅλην μου τὴν θλίψιν.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας μου, ἥτις διήρκεσε περὶ τὴν μίαν ἐβδομάδα, ὁ Ἰωάννης ἤρχετο συχνὰ εἰς τὸν πύργον ὅπως μάθῃ πῶς ἦμην. Ἡ καλὴ μικρὰ Κ. Χίλλ ἤρχετο μειδιῶσα εἰς τὸ δωματίον μου καὶ ἔλεγε·

— Μαργαρίτα, πρέπει νὰ καταβῇς νὰ ἰδῇς τὸν Χόλιγκφορθ. Ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τὸ στόμα σου περὶ τῆς ἀσθενοῦς.

Καὶ ἐκάθητο πλησίον μου ὁμιλοῦσα περὶ τῶν κυναρίων της καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῆς ἐπαρχίας, ἕως ὅτου ἐπανήρχετο ἡ Μαργαρίτα φέρουσά με φιλικὰς

προσρήσεις εκ μέρους του και φκινόμενη ὥτι ἐπεθύμει νὰ μὲ τὰς διαβίβαση πιστῶς.

Παρατήρησα δὲ ὅτι πάντοτε ἐπανήρχετο μὲ δείγματα ταραχῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου της, εἴτε πολλὰ ὥχρᾶ, εἴτε κατακόκκινος. Μίαν ἡμέραν μάλιστα ἐφαίνετο ὡς ἂν εἶχε κλαύσει καὶ ἅμα ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου ἐκλείσεν εὐθὺς τὰ παράθυρα καὶ ἐκάθισε ἔχουσα ἔμπροσθέν της τὸ φῶς.

— Σοφία, μὲ εἶπε μετὰ μικρὸν, ἡ Κ. Χόλιγκφορθ θὰ ἔλθῃ νὰ σὲ ἰδῇ αὐριον.

— Ἀληθινά; ἀπεκρίθην, καὶ ἡσθάνθην μεγίστην ἀγωνίαν ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

Δὲν ἠδυνάμην νὰ εἶπω «χαίρομαι» διότι τὸ φίλτατον καὶ εἰλικρινὲς πρόσωπον τῆς γραίας κυρίας ἀνηγέρθη πρὸ ἐμοῦ ὡς θεσχυρὸς τὸν ὅποιον ἀπώλεσα, καὶ ἐνῶ ἐκοιτώμην μεταξὺ τοῦ προσκεφάλου μου ἐσυλλογίσθην ὅτι θὰ ἦτο καλὸν ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἀποθάνω.

Τὴν ἐπαύριον τὴν πρώτην ἡ Μαργαρίτα ἦτο ἀνήσυχος καὶ ἀλλόφρων. Ἀρεῖσα με δὲ αἰφνης τὴν ἡμέραν ἐπανῆλθε μετὰ μικρὸν φέρουσα τὴν ἱπποτικὴν στολὴν της.

— Θὰ ἐξέλθῃς ἔφιππος, φιλτάτη μου, μὲ εἶπεν ἐσπευσμένως. Δὲν εἶμαι τόσο καλὰ ἔχω ἀνάγκην ὁροσεροῦ ἀέρος. Δύνασαι, πιστεύω, νὰ μείνης ἄνευ ἐμοῦ ὀλίγας ὥρας.

Ἵπῃρχέ τι εἰς τὸν τρόπον της τὸ ὅποιον μὲ ἔκαμε νὰ ἀπορήσω. Ἦκουσα τὰ βήματα ἱππων καὶ ἐσύρθην μέχρι τοῦ παραθύρου ὅπως ἴδω ἂν ὁ Ἰωάννης Χόλιγκφορθ θὰ ἐλάμβανε μέρος εἰς τὸν περίπατον αὐτόν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἐκεῖ. Ὅτε μετὰ ταῦτα ἐξηπλώθην εἰς τὸ ἀνάκλιτρόν μου ἐνθυμήθην ὅτι περιέμενα τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Κ. Χόλιγκφορθ, καὶ ἐβεβαιώθην ὅτι ἡ Μαργαρίτα ἀπῆλθε διὰ νὰ μὴ τὴν συναντήσῃ. Ἀνεμνήσθην ὅτι δὲν εἶχον ἀκόμη συναντηθῇ καὶ εὐκόλως ἐνόησα ὅτι ἡ Μαργαρίτα ἐφοβείτο νὰ ἴδῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Κ. Χόλιγκφορθ πρὸς τὸ παρόν. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν διαλογισμῶν αὐτῶν ἔφθασεν ἡ φιλτάτη μου δευτέρα μήτηρ, ὁδηγούμενη ὑπὸ τῆς Κ. Χίλλ. Ἡ μεταξὺ τῶν δύο ἀντίθεσις ἦτο ἀξιοπερὶ κτήρητος. Ἡ μὲν Κ. Χίλλ ἦτο μικροῦ ἀναστήματος, παχεῖα, ἄσχημος, μόλις κατωρθώσασα νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς φύσεως ἄνευ τῆς σφραγίδος μικρᾶς χυδαίας γυναικὸς ἐπ' αὐτῆς. Ἡ Κ. Χόλιγκφορθ ἀπ' ἐναντίας ἦτο ὑψηλὴ καὶ λεπτή, μὲ ἀφανισμένον ἀλλ' εὐγενὲς πρόσωπον, καὶ μεθ' ὅλα τὰ δυστυχήματα αὐτῆς ἐφαίνετο τὸ ἰδανικὸν τῆς «μεγαλογεννημένης γυναικός».

Ὅτε εἶδον αὐτὴν ἡσθάνθην ὅτι θὰ μὲ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπανέλθω πλέον εἰς τὴν ἐπαυλιν. Ἐνόμιζα ὅτι ὅταν θὰ εὐρισκόμεν ὁ μόνος μετ' αὐτῆς θὰ τῇ ἐλεγα ὅλα ὅσα εἶχα μάθει καὶ θὰ τὴν παρεκάλουν νὰ

μὲ ἐπιτρέψῃ νὰ ὑπάγω κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸν πύργον εἰς τὸ Λονδίον, ὅθεν ἐσκόπευα νὰ γράψω εἰς τὸν Ἰωάννην ἐπιστολὴν ἀπαλλάσσουσαν αὐτὸν ἀπ' ἐμοῦ. Ἀλλ' ἡ Κ. Χίλλ ἔμεινε μαζί μου ἐπὶ τινὰ χρόνον, καὶ ἡ γενναιότης μου ἐντοσούτω κατέπεσεν. Ὅτε εὐρέθην μόνη ἀπέναντι αὐτῆς, καὶ οὐδεὶς ἄλλος μεταξὺ ἡμῶν, μὲ ἦτο ἀδύνατον νὰ προσφέρω καὶ λέξιν τῆς ἐξομολογήσεώς μου. Ἐφαντάσθην πόσον θὰ ἠπόρει, πόσον θὰ παρωργίζετο, καὶ τὸ χειρότερον πάντων ἐφοβήθην μήπως ἐδείκνυε δυσπιστίαν. Βεβαίως ἐπανερχομένη εἰς τὴν οἰκίαν της θὰ ὠμίλει εἰς τὸν Ἰωάννην, καὶ ὅλη μου ἡ ὑπερηφάνεια διηγέρθη μόνον μὲ τὴν ιδέαν αὐτήν. Οὕτω λοιπὸν ἀφῆκα τὴν εὐκαιρίαν ταύτην νὰ παρέλθῃ.

Εἶπα εἰς τὴν Κ. Χόλιγκφορθ πόσον καλὴ ἦτο ἡ Μὲς Λεονάρδ' νομίζω μὲν ὅτι εἶχε προσβληθῇ ὀλίγον διὰ τὴν ἀπουσίαν της, ἀλλὰ ποτὲ δὲν συνεθίζε νὰ παρατηρῇ τὰς προσβολὰς, καὶ ἡ μαρτυρία μου ἀπεδίωξε πᾶσαν ιδέαν προσβλητικὴν. Μετ' ὀλίγον ἔμαθα ὅτι τὰ κοράσια εἰς τὴν ἐπαυλιν ἦσαν παρωργισμένα διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν τῆς Μαργαρίτας· περιέμενον διαφορετικὸν τρόπον ἐκ μέρους της καὶ ἡ ἡρώς των διέψευσε τὰς ἐλπίδας των. Ἡ Κ. Χίλλ ἦτο εὐγενής, ὁ Κ. Χίλλ καλὸς, ἀλλ' ἡ Μὲς Μαργαρίτα Λεονάρδ' περιεφρόνει τὴν φιλτάτην γραίαν μητέρα των.

— Τοῦτο συμβαίνει πάντοτε μὲ τοὺς νεοπλούτους, εἶπεν ἡ Ἰωάννα, καὶ αἱ νέαι ζωηρὰὶ καρδίαι των ἐξήφθησαν.

— Εἰπέ μοι, φιλτάτη μου, εἶπεν ἡ Κ. Χόλιγκφορθ ἐναγκαλισθεῖσά με, μήπως ὑπάρχῃ δυσἀρέσκεια τις μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ Ἰωάννου;

— Ποία δυσἀρέσκεια ἡμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ; ἀπεκρίθην ἀσπαζομένη τὴν χεῖρά της καὶ ἀποφεύγουσα τὰ βλέμματά της. Δὲν τὸν εἶδα ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου ἦλθε ἐδῶ. Ἦρχετο καθ' ἐκάστην νὰ μάθῃ πῶς ἦμην.

— Μὲ ἐφάνη ὅτι εἶχετέ τι πρὶν ἀκόμη ἀνχωρήσῃς, εἶπε περιλύπως, καὶ καθ' ἡμέραν τὸ φοβοῦμαι περισσότερον. Ἐκεῖνος εἶναι. . . καὶ οἱ δύο σας μετεβλήθητε παραδόξως. Μαργαρίτα, μὴν ἀπατήσῃς τὸν οὖν μου. Δὲν εἶναι κομψὸς εὐγενὴς ὡς ἄλλοι τοὺς ὁποῖους δύνασαι νὰ ἴδῃς, ἀλλὰ ποτέ σου δὲν θὰ συναντήσῃς τὸν ὁμοῖόν του.

Ἐστρέψα τὴν κεφαλὴν μου καὶ δὲν ἐπρόφερα λέξιν. Τί νὰ εἶπω; Ἡ καρδίᾳ μου ἦτο πλήρης πολλῶν πραγμάτων τὰ ὅποια δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐξηγήσω καὶ διὰ τοῦτο ἐσιώπων. Καὶ οὕτω ἡ εὐκαιρία παρήλθεν. Ἡ Κ. Χόλιγκφορθ μὲ ἀπεχειρέτισε μὲ πικρὰν ἀμφιβολίαν ἐν τῇ καρδίᾳ της, καὶ ὅλη ἡ ἀμφιβολία ἦτο δι' ἐμέ.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν της ἐλθοῦσα ἡ Κ. Χίλλ ἐ-

κάθησε πλησίον μου καὶ προσεπάθει νὰ μὲ διασκεδάσῃ. Ἦτο καλὴ γυνὴ, πλὴν ἡ φλυαρία της ἦτο ὀχληρὰ καὶ τὰ ἀνέκδοτά της ὀπωσοῦν ἄνοστα. Διὸ εὐχαριστήθην ὅτε τὰ πρὸς τοὺς λοιποὺς προσκεκλημένους χρέη τὴν ἠνάγκασαν νὰ μὲ ἀφήσῃ.

Δυσκόλως θὰ ἐννοήσατε, φίλτατά μου τέκνα, ἀπὸ τὴν διήγησίν μου τῶν χρόνων ἐκείνων ὅτι διέμενα εἰς ὠραίαν ἐξοχικὴν οἰκίαν πλήρη ζωηρῶν καὶ εὐθύμων ἀνθρώπων. Πλὴν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἦσαν σκιαὶ δι' ἐμὲ καὶ ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ἐνοχλητικός. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν ἦτο τότε πραγματικὸν δι' ἐμὲ, δὲν δύναμαι νὰ σὰς τὸ παραστήσω σήμερον τοιοῦτον.

Ἐπειδὴ ἡ μεσημβρία ἦτο ὑγρὰ καὶ ἔπνεον ἄνεμος δυνατὸς, ὅλοι οἱ ἐλθόντες εἰς περίπατον ἔφιπποι ἐπανῆλθον ἑνωρὶς, ἐκτὸς τῆς Μαργαρίτας καὶ τινος ἄλλης κυρίας καὶ ἑνὸς κυρίου, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἀργότερα. Ἐγὼ δὲ ἐκαθήμην μόνη εἰς τὸ δωμάτιόν μου πλησίον τῆς ἐστίας, ὅτε εἰσῆλθεν ἡ Μαργαρίτα γελῶσα, φέρουσα ἑνδυμα τῆς ἱππασίας κάθυγρον καὶ λέγουσα ὅτι ἀρκοῦντως ἐδρουσίσθη ἀπὸ τὸν καιρὸν.

Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην·

— Ναὶ, λυποῦμαι ὅτι ἐξῆλθες.

— Ὅχι, ὄχι, μὴ λυπῆσαι, ἀπήντησεν. Ἡ Κ. Χόλιγκφορθ δὲν ἦλθεν ἐδῶ;

— Ναὶ, ἀπεκρίθην.

— Ἐδῶ, εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο, μαζὶ σὰς;

— Μάλιστα, ἐκάθησεν εἰς τὸ θρανίον ἐκεῖνο.

Καὶ στραφεῖσα εἶδε τὸ θρανίον μὲ παράδοξον βλέμμα, ἀξιοπερίεργον μὲν ἀλλ' ἀπερίγραπτον.

Πλησιάζασα δὲ αὐτὸ εἰς τὴν ἐστίαν ἐκάθησεν ἀνεγείρας τὸ ὑγρὸν φόρεμά της καὶ κύπτουσα ἐπὶ τοῦ πυρός. Τότε παρετήρησα ὅτι ἦτο ὠχρὰ καὶ κατὰκοπος ὥς ἂν ἐβλάφθη ἀπὸ τὴν ἱππασίαν.

— Τὴν ἀγκυρὰς αὐτὴν τὴν Κ. Χόλιγκφορθ; μὲ ἠρώτησε.

— Περιπαθῶς, ἀπεκρίθην.

— Θέλεις νὰ μὲ τὴν περιγράψῃς; εἶπεν ἡ Μαργαρίτα.

— Εἶναι ὑψηλὴ καὶ ὠραία, ἤρχισα νὰ λέγω.

— Ναὶ, ὑπέλαβεν ἡ Μαργαρίτα, τὸ ἤκουσα.

— Ἐχει μεγαλοπρέπειαν, ἂν καὶ ἐνδύεται τόσο ἀπλῶς καὶ πενιχρῶς ὥς ἂν ἦτο μοναχὴ. Τὸ πρόσωπόν της εἶναι γλυκὺ καὶ περίλυπον, γίνεται δὲ καὶ αὐστηρόν. Ἡ κόμη της εἶναι ἀργυρόλευκος...

— Ὅχι, ὑπέλαβε μετὰ σπουδῆς, καστανή. Ἦκουσα ὅτι εἶναι ὠραιότατη καστανή.

— Εἶναι σχεδὸν κατάλευκος τώρα, ἐπανέλαβον.

Ἡ Μαργαρίτα δὲν ἐπρόφερε λέξιν πλέον ἐπὶ τινα λεπτά. Ἀτενίζουσα δὲ αὐτὴν μετ' ἀπορίας παρετήρησα ὅτι τὸ πρόσωπόν της ἔτρεμε καὶ ὅτι μεγάλα

λάμποντα δάκρυα ἐπίπτουν τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰς παρειάς της καὶ ἀπὸ τὰς παρειάς εἰς τὰ γόνατά της.

— Μὴ σὲ φαίνεται παράξενον, μοὶ εἶπεν. Ἵπῃγα νὰ ἰδῶ πτωχὴν νέαν τοῦ κτήματος ἡ ὁποία ἀποθνήσκει. Ἡ μήτηρ της ἐκάθητο παρὰ τὸ προσκέφαλόν της. Μὲ εἶπεν ὅτι ποτὲ ἡ κόρη της δὲν τὴν ἐλύπησεν εἰς ὅλην τὴν ζωὴν της.

— Καὶ τοῦτο λοιπὸν σὲ ἐλύπησεν; ἠρώτησα, συλλογιζομένη ὅτι τῆς νέας ἐκείνης ἡ τύχη ἦτο ἀξιοζήλωτος.

— Ναὶ, ἐλυπήθην πολὺ, ἀπεκρίθη ἡ Μαργαρίτα· πολὺ περισσότερον ἢ ὅσον δύναμαι νὰ τὸ ἐκφράσω.

Ἐσιωπήσαμεν καὶ αἱ δύο ἐπὶ τινα καιρὸν· μετὰ ταῦτα δὲ ἡ Μαργαρίτα εἶπε·

— Θὰ ἐγήρασε πρὸ τοῦ καιροῦ της ὥς ἐκ τῆς δυστυχίας ἐκείνης.

— Ἐννοεῖς τὴν Κ. Χόλιγκφορθ; ἠρώτησα.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη. Ἡ λύπη, ἡ κατασχύνη καὶ ἡ κηλὶς τὴν ἐγήρασαν παρακαίρως.

— Δὲν ὑπάρχει κατασχύνη καὶ κηλὶς διὰ τοὺς ἀθώους, εἶπον ἐγώ.

— Ὁ κόσμος δὲν σκέπτεται οὕτω, ἀπεκρίθη ἡ Μαργαρίτα ἔχουσα αὐστηρότητα ἐπὶ τοῦ προσώπου.

— Ὁ κόσμος! ἀπεκρίθην περιφρανητικῶς.

Ἐκείνη δὲ ἀνεγείρας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τοῦ πυρός καὶ ἀτενίσασά με·

— Ναὶ, εἶπεν, ἡξεύρω ὅτι ἔχεις γενναίαν καρδίαν· ἀλλὰ θὰ ἀπαντήσῃς εἰλικρινῶς εἰς μίαν ἐρώτησιν τὴν ὁποίαν θὰ σὲ ἀποτείνω; Δὲν ἠσθάνθης διόλου συστολὴν ἢ λύπην ὅτε ὑπεσχέθης νὰ νυμφευθῇς τὸν Ἰωάννην Χόλιγκφορθ;

— Διόλου, ἀπεκρίθην πικρῶς. Τὸν ἐδέχθην ὅπως ἐπίστευα ἐγὼ ὅτι ἦτον, ὄχι ὅπως ὁ κόσμος ἠδύνατο νὰ σκέπτεται περὶ αὐτοῦ.

— Ἐπεθύμουν νὰ μὲ ἐπλαττεν ὥς σὲ ὁ Θεός, εἶπεν ἡ Μαργαρίτα σοβαρῶς. Ἀνεγερθεῖσα δὲ μὲ αὐστηρὸν καὶ περίλυπον ἦθος ἐπὶ τοῦ προσώπου της μὲ ἀφῆκε χωρὶς νὰ προσθέσῃ ἄλλην λέξιν, λησμονήσασα νὰ ἀνασηκώσῃ τὴν οὐρὰν τοῦ ὑγροῦ φορέματός της, ἥτις ἐκυλύετο κατὰ γῆς ἐνόςω ἐκείνη ἐβάδιζεν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἀνεχώρησεν ἐκάθησα μόνη ὠργισμένη, ἀποροῦσα καὶ καρδιαλγοῦσα. Ἐσυλλογίσθην ὅτι δικαίως εἶπεν εἰς τὸν Ἰωάννην· «Εἶμαι ἐγωῖστὴς καὶ ἀδύνατος.» Καὶ ἐνῶ ἐγὼ ποτὲ δὲν τὴν ἀνέφερα περὶ τοῦ γάμου μου, αὐτὴ μὲ ὠμίλησεν ἀνευθριάστως περὶ αὐτοῦ. Ἀναλογιζομένη τὴν ἰδίαν της θυσίαν ἐλησμόνησεν ἐντελῶς τὴν πρὸς ἐμὲ ἀδικίαν καὶ τὴν θλίψιν μου. Ἀνέγνωσα τὰς σκέψεις της· ἠδύνατο μὲν νὰ ἀγαπᾷ τὸν Ἰωάννην καὶ νὰ μὲ προσβάλῃ, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ εὐχαριστηθῇ ἄνευ τῆς ἐ-

πιδόκιμασίας τοῦ κόσμου. Ὁ νέος κύριος τῆς ἐπαύλεως ἦτο μὲν ἀξιαγάπητος ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀρκούντως πλούσιος, οὐδ' ἀρκούντως μεγαλογεννημένος, οὐδὲ τὸ κηλιδωμένον αὐτοῦ ὄνομα ἦτο ἀξίον διὰ τὸ χαϊδεμένον τέκνον τοῦ πλούτου. Ἡδύνατο νὰ μὲ ἀρπάσῃ τὸν θησαυρόν μου χωρὶς νὰ πλουτίσῃ τὸν ἑαυτόν της. . . . Ἡδύνατο νὰ καταστρέψῃ τὴν εἰρήνην δύο ψυχῶν, χωρὶς νὰ πλάσῃ εὐτυχίαν ἀρκοῦσαν εἰς αὐτὴν ἀπὸ τῆς δυστυχίας των. «Ταλαίπωρε Ἰωάννη!» εἶπον κατ' ἐμαυτὴν, «αἱ πιθανότητες τῆς εὐτυχίας σου δὲν εἶναι καλλίτεραι τῶν ἰδικῶν μου, ἂν καὶ ἐπλήρωσες δι' αὐτὰς ἀτιμον τιμὴν.» Μετὰ τὰς σκέψεις ταύτας ἠσθάνθην ὅτι ἐμίσουν αὐτήν.

(*Ἔπεται συνέχεια.*)

Η ΔΙΩΡΥΞ ΤΟΥ ΣΟΥΕΖ.

Τὴν 5/17 Νοεμβρίου ἐν. ἔτους ἐγκαινίσθη μετὰ μεγάλης ἐπισημότητος ἡ ναυτικὴ τῆς Ἀρσινόης ἡ τοῦ Σουέζ διώρυξ, παρόντων εἰς τὰ ἐγκαινία πολλῶν καὶ διαφόρων ἐπισήμων ξένων, τῆς αὐτοκρατείας Εὐγενείας, τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, πλείστων πριγκήπων τῶν βασιλευσυστῶν ἐν Εὐρώπῃ οἰκογενειῶν καὶ ἀπείρων ἄλλων ἐκλεκτῶν προσώπων, τὰ ὅποια εἴτε ἐξ εὐγενείας τοῦ Κεδίβη προσεκληθῆσαν εἰς τὴν μεγάλην ταύτην πανήγυριν, εἴτε αὐθόρμητα καὶ ἐκ περιεργείας προσήλθον.

Τὸ γιγάντιον ἔργον τῆς ναυτικῆς διώρυχος τοῦ Σουέζ, τὸ ὅποion ὁ κύριος Φερδινάνδος Λεσέψ ἐπεράτωσεν ἐν διαστήματι ἐτῶν δέκα, καὶ τὸ ὅποion θέλει καταγραφθῇ μετὰ τῶν καταπληκτικωτέρων ἐπιχειρήσεων τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος, τὸ ἔργον τοῦτο, λέγομεν, ἐστέφθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Ἦδη ἡ Μεσόγειος θάλασσα ἐνοῦται μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς, καὶ ἡ νέα πρὸς τὴν Ἀσίαν ὁδὸς ἠνοίχθη εἰς τὴν ἐμπορίαν τῆς Εὐρώπης.

Ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῶν προκυμαίων τῆς Ἰσμηλίας ἐπὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, μέχρι τοῦ λιμένος τῆς Ἀρσινόης ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς, τὸ διάστημα τῆς ναυτικῆς διώρυχος ἔχει μῆκος 160 χιλιομέτρων, τὸ δὲ πλάτος 100 μέτρων, πανταχοῦ ὅπου τὸ ἕδαφος τῆς γῆς ἐπέτρεψε τοῦτο. Εἰς τινὰ δὲ μέρη ἠναγκάσθησαν νὰ συσφίγγωσιν εἰς 60 μόνον μέτρα τὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην ἀπόστασιν. Τὸ βάθος πανταχοῦ τὸ αὐτὸ ὤρίσθη εἰς 8 μέτρα.

Ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη χιλιάδες ἐργατῶν ἐνησχολήθησαν εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀναχώσεως, Ἀλβανοί, Ἑλλήνες, Κροᾶται, Αἰθίοπες τῆς Νουβίας καὶ Φελλάχοι Αἰγύπτιοι, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν Γάλλων μηχανικῶν. Ἡ ποσότης τῶν ἀναχλωσθεισῶν ἐφ' ὅλην τὴν

σειρὰν τῆς διώρυχος γαιῶν ἀνέρχεται εἰς τὸν μυθώδη ἀριθμὸν 74 ἑκατομμυρίων κυβικῶν μέτρων.

Μέγιστον ἐκ σιδήρου κατασκευάσμα, χρησιμεῦον εἰς ἀπόκρουσιν τῶν κυμάτων ἠγέρθη πρὸ τῆς πόλεως τοῦ Πόρτ-Σαΐδ, εἰς τὴν πρὸς τὴν Μεσόγειον ἐκβολὴν τῆς διώρυχος. Ἡ πόλις Πόρτ-Σαΐδ ὠκοδομήθη ἀπέναντι τῆς Μεσογείου, ἑκατέρωθεν τῶν πλευρῶν τοῦ ἐκ σιδήρου κατασκευάσματος. Ὁ ἐμπορικὸς λιμὴν ἀνοίγεται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τῆς διώρυχος ὄχθης τῷ εἰσπλέοντι ἐκ τῆς Μεσογείου. Ἡ πόλις Ἰσμηλία, ἡ πρωτεύουσα τῆς διώρυχος, ἔχουσα σήμερον 5,000 κατοίκων, κεῖται ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ὄχθης τῆς λίμνης Τιμσάχ, κατὰ μέσον τῆς μεταξὺ Πόρτ-Σαΐδ καὶ Ἀρσινόης ὁδοῦ.

Ἡ διώρυξ τοῦ γλυκέος ὕδατος, τὴν ὁποίαν ἡ ἑταιρεία τοῦ Ἰσθμοῦ ἀνέσκαψε πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἐργασιῶν της, συνενοῦται ἐπὶ μιᾶς τῶν διακλαδώσεων τοῦ Νείλου, φερούσης εἰσέτι τὸ ὄνομα Μωῆς ἢ Μωῦσῆς. Τὰ περίξ τῆς Ἰσμηλίας ἀφείλονται τὴν μεταμόρφωσιν των εἰς τὴν διώρυχα τοῦ γλυκέος ὕδατος. Τὸ πρὶν κατὰ ξηρὸν καὶ χέρσον ἕδαφος, σήμερον καταστολίζεται ὑπὸ θαλασσωτάτων κήπων. Ἡ νέα πόλις, ἣτις ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ ἀντιβασιλέως Ἰσμαήλ, ἰδρύθη τῷ 1862, ἐν αὐτῇ δὲ εὐρίσκεται ἡ ἑδρα τῆς διευθύνσεως τῆς ἑταιρείας. Μετὰ τῶν κατοίκων τὸ ἐν τρίτον τοῦλάχιστον εἰσὶν εὐρωπαῖοι. Εἰς τὸ παραλληλόγραμμον, ὅπερ αὕτη σχηματίζει μετὰ τῆς διώρυχος τοῦ γλυκέος ὕδατος καὶ τῆς λίμνης Τιμσάχ, εὐρίσκονται νῦν πολυάριθμα ἐργοστάσια, δύο ξενοδοχεῖα, τέσσαρα ἢ πέντε καφενεῖα, σχολεῖον, καθολικὴ ἐκκλησία, τέμενος, τηλεγραφικὸν γραφεῖον, δημόσιος κήπος καὶ νοσοκομεῖον. Ἐκτὸς τούτων εὐρίσκονται καὶ αἱ κατοικίαι τοῦ Κ. Λεσέψ, τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἐργασιῶν καὶ τοῦ Αἰγυπτίου διοικητοῦ.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μηνῶν, ἡ Ἀρσινόη προ-ῶρισται νὰ κατασταθῇ πόλις ὅλως εὐρωπαϊκὴ, χάρις τῇ διώρυχι. Ἄκαμptos τῆς προόδου νόμος! Ἡ φύσις ἐξαφανίζεται ἀπέναντι τῶν ἀπαρτιτήτων ἀξιώσεων τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Ἡ ζωοπάροχος τῆς Εὐρώπης πνοὴ διήλθε τὴν Ἀρσινόην· ἐνῷ δὲ αὕτη πρὸ δέκα ἐτῶν μόλις εἶχε 12,000 κατοίκων, σήμερον ἔχει 25,000 καὶ τίς οἶδε μετ' οὗ πολὺ πόσον μείζονα ἀριθμὸν θέλει ἔχει! Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι καὶ ξενοδοχεῖα, καὶ ἐμπορικὸι οἶκοι δεχόμενοι καὶ πέμποντες παραγγελίας, καὶ ἀγοραὶ, καὶ καφενεῖα, καὶ ἄπειρον περιηγητῶν πλῆθος, ἐξ ἀπάντων τῶν μερῶν τῆς σφαίρας σισωρευμένων ἐν αὐτῇ.